

EURÓPAI UNIÓ

Régiók Bizottsága

2015. évi EGTC nyomonkövetési jelentés

Az új területi együttműködési programok végrehajtása

Összefoglaló

Az összefoglalót az RB főtitkárságának E2. osztálya készítette az alábbi tanulmány alapján: „2015. évi EGTC nyomonkövetési jelentés – Az új területi együttműködési programok végrehajtása” (Metis GmbH, Jürgen Pucher és Nicole Hauder).

Az Európai Unióval és a Régiók Bizottságával kapcsolatban további információkat a következő honlapokon talál: <http://www.europa.eu> és <http://www.cor.europa.eu>.

A „2015. évi EGTC nyomonkövetési jelentés – Az új területi együttműködési programok végrehajtása” c. tanulmány teljes szövege angolul itt olvasható: <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Pages/studies.aspx>

© Európai Unió, 2016

A dokumentum egyes részeinek más kiadványban való felhasználása a forrás feltüntetésével engedélyezett.

Összefoglaló

A Régiók Európai Bizottsága rendszeresen nyomonkövetési jelentést tesz közzé az európai területi együttműködési csoportosulás (EGTC) fejlődéséről. Ez a jelentés a 2014 végétől 2015 végéig lezajlott, legújabb fejleményeket elemzi. 2015 végéig összesen 60 EGTC alakult, melyekben együttesen 20 különböző tagállamból és Ukrajnából több mint 800 nemzeti, helyi és regionális önkormányzat tömörült. További 14 csoportosulás volt megalakulóban 2015. decemberben. Ezek egyike, a 2016. elején bejegyzett „EUCOR – The European Campus” EGTC, EU-n kívüli országgént Svájcot is magában foglalta.

Tagállami végrehajtás

Még folyamatban van az EGTC-kről szóló módosított rendelet nemzeti szintű végrehajtása az uniós tagállamokban. Eddig az RB a január 23-i, 23/2015. sz. spanyol királyi rendeletet azonosította, amelyet az állam hivatalos lapjának január 31-i, 27. számában tettek közzé. Ezenkívül a módosított magyar és szlovák rendelkezések 2014. december 20-án, illetve 2015. március 1-jén léptek hatályba. Az osztrák szövetségi állam Burgenland, Karintia, Salzburg és Tirol tartományai 2014. október és 2015. február között módosították a szabályozásukat a felülvizsgált EGTC-rendeletnek megfelelően. Luxemburg ellenőrizte, hogy kellene-e módosítani a hatályos jogszabályokat, de az illetékesek ezt nem találták szükségesnek. A többi uniós tagállam 2015. március végéig nem módosította a szabályozását. Néhányan közülük, Luxemburghoz hasonlóan, úgy találták, hogy nincs szükség a jelenlegi jogszabályok módosítására.

Az EGTC 2015-ös tevékenységének áttekintése

2014. november 20. óta létrehozott EGTC-k

2014 vége és 2015 vége között 10 EGTC jött létre. Az előző két évihez képest (8 új EGTC 2014-ben és 9 2013-ban) a jelenleg vizsgált időszakban is változatlanak tűnik az EGTC-k létrehozásának üteme.

A Tisza EGTC mérföldkövet jelentett az EGTC-k történetében, mivel elsőként vont be EU-n kívüli országot. A csoportosulás 2015. októberben jött létre a magyarországi Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Kisvárdai település és Kárpátalja ukrajnai régió (oblaszty) részvételével.

Table 1. A 2014 végén és 2015-ben¹ létrehozott EGTC-k főbb adatai

Sor-szám	Elnevezés	Országok	Megalakulás időpontja
1.	European Border Cities European Grouping of Territorial Cooperation Limited Liability (European Border Cities EGTC)	HU, RO	2014. 10. 28.
2.	ESPON EGTC – European Node for Territorial Evidence	BE, LU	2015. 01. 19.
3.	GECT Pays d’Art et d’Histoire Transfrontalier Les Vallées Catalanes du Tech et du Ter (GECT PAHT Les Vallées Catalanes)	FR, ES	2015. 01. 28.
4.	EGTC Rhine Alpine Corridor	DE, IT, NL	2015. 05. 27.
5.	MASH European Grouping of Territorial Cooperation (MASH EGTC)	HU, SI	2015. 06. 16.
6.	NOVUM	CZ, PL	2015. 12. 16.
7.	Mura Region EGTC	HU, HR	2015. 05. 28.
8.	Tisza EGTC Tisza ETT €OTC TICA	HU, UA	2015. 10. 26.
9.	GECT – Autorité de gestion programme INTERREG V A Grande Région	LU, FR	2015. 10. 19.
10.	AECT León-Bragança	ES, PT	2015. 12. 29.

¹ A 2016-ban Franciaország, Németország és Svájc részvételével felállított „EUCOR – The European Campus” nevű EGTC nem tartozik ide.

Az EGTC fejleményei: európai területi együttműködési programok és projektek

Ami a **földrajzi tendenciákat** illeti, Magyarország körül folytatódik a dinamikus fejlődés. Három új csoportosulás 2014. évi létrejöttét követően, az e jelentésben vizsgált időszak során két csoportosulás alakult meg Magyarország térségében, amelyek egyike EU-n kívüli ország (Ukrajna) bevonását célozza.

Az összes csoportosulásnak több mint a fele számolt be az elmúlt két évben lezajlott sikeres **bővítésről**, vagy pedig új partner bevonására irányuló szándékról, vagy konkrét tervről. A leggyakoribb **partnerségtípus** helyi önkormányzatokból áll: a csoportosulások felét a helyi szint működteti. A második legnagyobb csoportot a regionális önkormányzatok csoportosulásai alkotják, amelyek esetében a partnerek száma kettő és hat között változik. E tendenciát követik az új EGTC-k is, amelyek között három kisebb, helyi és két regionális csoportosulás található. Csak a Rhine-Alpine EGTC követ másikkal modellt, az Északi-tengertől a Földközi-tengerig ívelő, sajátos transznacionális együttműködést alkotva.

Az ESPON EGTC-t az ESPON 2020 együttműködési program végrehajtásának **céljával** állították fel 2015-ben. Az új Rhine Alpine Corridor EGTC fő célkitűzése a tagjai közötti területi együttműködés megkönnyítése és ösztönzése, valamint a multimodális Rajna–alpesi folyosó kialakításának előmozdítása és koordinálása. A NOVUM EGTC-t a lengyel–cseh határ menti együttműködés fokozott támogatására és népszerűsítésére hozták létre, így erősítve a kohéziót. A PAHT Les Vallées Catalanes EGTC a kulturális és örökségvédelmi szakpolitikák megvitatására és tesztelésére szolgáló fórum. A másik két Magyarországon létrehozott új EGTC célja, hogy megerősítse a tagjai közötti gazdasági és társadalmi kohéziót, és strukturálja a határokon átnyúló projektekre és programokra irányuló együttműködést.

A legtöbb csoportosulás éves **költségvetéssel** működik, amely az – akár 50 000 euró összegű – tagsági díjából tevődik össze. Az új EGTC-k is főként ezt a modellt követik. Az EGTC-k tagsági díjából származó éves költségvetésének együttes összege jelenleg mintegy 33 millió euróra becsülhető.² A cerdanyai kórház éves működési költsége önmagában mintegy 20 millió eurót tesz ki.

Az **európai területi együttműködési projektek** létfontosságú bevételi forrást képeznek gyakorlatilag valamennyi EGTC számára, de különösen azoknak,

²

Ez az alábbiakat foglalja magában: a 2014-ben jelentett 12 millió euró + 20 millió euró a cerdanyai kórház részéről + a 2015-re becsült 1 millió euró.

amelyeknek gyenge a tagsági díjakból származó pénzügyi háttere. 2015-ben a már (2014. november előtt) létrehozott EGTC-k többsége megerősítette, hogy projektjei vannak folyamatban. A kérdőívet kitöltő 38 csoportosulás közül 23 folyamatban lévő projektekről számolt be, amelyek száma összességében eléri a 140-et. A Tirol – Alto Adige –Trentino EGTC számos, közvetlenül a csoportosulás által működtetett és finanszírozott projektről számolt be. Összesen 15 EGTC jelentett a projektek megvalósítása során fellépő nehézségeket.

A 42 válaszadó közül csak 8 fejezett ki érdeklődést aziránt, hogy az európai területi együttműködés céljaira az ERFA-tól eltérő **uniós alapokat** használjon fel. Nem mindig jelölték meg, hogy mely alapokra gondolnak, de a következő alapokat említették: Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA), Kohéziós Alap, Európai Szociális Alap (ESZA), Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) és LIFE+. A kérdőívre válaszoló csoportosulások mintegy egynegyede **új eszközök**, például közösségvezérelt helyi fejlesztés (CLLD), integrált területi beruházás (ITI) és közös cselekvési terv (JAP) bevezetését fontolgatja. Öt csoportosulás nyilatkozott úgy, hogy már végrehajt intelligens szakosodási stratégiákat (S3).

A luxemburgi elnökség új eszközt javasolt a határokon átnyúló együttműködés előmozdítására, egyfajta „Európai egyezményt”, amely jogszabályi kivételek és eltérések bevezetésével teszi lehetővé határokon átnyúló projektek megvalósítását. A 42 csoportosulás közül 10 hajt végre jelenleg is ilyen projektet, vagy fejezte ki ez irányú szándékát.

Megalakulóban lévő EGTC-k

A Régiók Bizottsága által összeállított jegyzék szerint, az Alpine Pearls EGTC-t is beleszámolva 2015 végéig 14 csoportosulás volt megalakulóban. Az ESPON, MASH, Rhine-Alpine Corridor és NOVUM csoportosulások megalakultak 2014 óta, és megkezdték működésüket. Az Eurocidade Valença do Minho – Tui (Portugália és Spanyolország) és Medgidia – Silistra (Románia és Bulgária) EGTC-k még mindig jóváhagyásra várnak. Ez a helyzet változatlan az elmúlt két évről szóló jelentésekhez képest. A Svájcot is magában foglaló „EUCOR – The European Campus” EGTC lesz az első határokon átnyúló kampusz, és az EU-n kívüli hatóságokat is magába fog tömöríteni.³

A Cittaslow és az Alto Adriatico/Severni Jadran/Sjeverni Jadran EGTC-k az „előkészületben lévő EGTC-k” kategória új tagjai. A Saint Martin-Sint Maarten

³

Az EUCOR EGTC-t 2016 első hónapjaiban, jelentésünk elkészültét követően vették nyilvántartásba.

EGTC-t, amely elsőként érintené a legkülső országokat és területeket (OCT), 2014-ben javasolták.
